

O B S A H

I. <i>Hmota a její fyzikální a chemické chování</i>	9
II. <i>Historický vývoj názorů na hmotu. Rozvoj chemie jako vědní disciplíny</i>	12
Chemie starověku	12
Období alchymie — středověk	15
Období iatrochemie	16
Počátky klasické chemie	16
Rozvoj chemie v novější době	19
III. <i>Atomová a molekulová teorie</i>	22
Homogenní a heterogenní soustavy	22
Chemické individuum a jeho izolace	26
Prvky a chemické sloučeniny	27
IV. <i>Zákony, teorie, hypotézy</i>	30
Zákon o zachování hmoty	30
Zákon stálých poměrů váhových	31
Zákon množných poměrů váhových	31
Zákon chemických ekvivalentů	33
Atomová teorie	34
Zákon jednoduchých poměrů objemových	35
Zákon Avogadrův	35
Atomy a atomové váhy	37
Molekuly a molekulové váhy	37
Chemické značky a vzorce	38
Stechiometrické výpočty	39
Odvození vzorců sloučenin	40
Chemická afinita a mocenství prvků	41
Hromadné a strukturální vzorce sloučenin	41
Chemické názvosloví	42
Kinetická teorie hmoty	43
Plyny	44
Kinetická teorie a kapaliny	56
Kinetická teorie a tuhé látky	57
Určování molekulových vah	58
Určování atomových vah	60
Zákon DULONG-PETITŮV	61
V. <i>Zákon zachování energie</i>	63
Chemická energie	63
Thermochemie	63
VI. <i>Strukturální výstavba atomu</i>	70
Periodický zákon D. I. Mendělejeva a periodická soustava prvků	70
Výstavba atomu	78
Atomová energie a její využití	108
VII. <i>Stavba molekul</i>	112
Teorie valence	112
Komplexní sloučeniny	120
Názvosloví komplexních sloučenin	127
Význam komplexních sloučenin v analytické chemii	128

VIII. Chemická rovnováha a kinetika chemických reakcí	130
Reakce zvrtné	130
Chemická rovnováha	131
Zákon Guldberg-Waagův	131
Princip Le Chatelier-Braunův	134
Heterogenní chemická rovnováha	140
Reakční rychlost	143
IX. Roztoky a jejich vlastnosti	149
Teplotní efekt rozpouštění	154
Rovnováha nasyceného roztoku a roztoky přesyčené	155
Vlastnosti roztoků	156
X. Kyseliny, zásady a soli	162
XI. Elektrolytická disociace	166
Theorie silných a slabých elektrolytů	166
Mendělejevova solvátová a hydrátová teorie ve světle iontové teorie	174
Součin rozpustnosti a jeho význam při rozpouštění a srážení roztoků	177
Síla kyselin a zásad. Exponent pH	180
Hydrolysa	181
Brønstedtova teorie kyselin a zásad	185
XII. Soustavy oxidačně redukční a jejich standardní potenciály	188
XIII. Elektrolysa a zákony Faradayovy	196
Polarisace elektrod a rozkladné napětí při elektrolyse	198
Přeměna energie chemické v energii elektrickou	200
XIV. Roztoky koloidní	202
XV. Nekovy	208
Vodík	208
Kyslík	215
Voda	218
Isomerie a isotopie vodíku, kyslíku a vody	237
Ozon	239
Peroxyd vodíku	240
Vzduch	242
Vzácné plyny	244
Prvky halové	245
Prvky skupiny síry	254
Síra	254
Selen	262
Tellur	263
Prvky skupiny dusíku	264
Dusík	265
Fosfor	274
Arsen a antimon	280
Prvky skupiny uhlíku	286
Uhlík	286
Křemík	301
Germanium	308
Bor	309
XVI. Kovy	310
Kovy alkalické	312
Sodík	316
Amonium	320
Draslík	321
Rubidium	324
Cesium	324
Lithium	325
Prvky alkalických zemin	326
Hořčík	326
Vápník	328
Stroncium	335
Barium	336

Radium	337
Beryllium	337
Kovy zemin	338
Hliník	339
Vzácné zeminy	343
Aktinium	344
Kovy 4. skupiny	344
Titan	344
Zirkon	345
Hafnium	345
Thorium	346
Kovy 5. skupiny	346
Vanad	346
Niob	347
Tantal	347
Protaktinium	348
Kovy 6. skupiny	348
Chrom	348
Molybden	351
Wolfram	352
Uran	353
Kovy 7. skupiny	355
Mangan	355
Rhenium	357
Kovy 8. přirozené skupiny	358
Skupina železa	358
Železo	358
Kobalt	369
Nikl	371
Skupina platiny	372
Kovy přirozených b-skupin	374
Kovy 1. b skupiny	374
Měď	374
Stříbro	377
Zlato	379
Kovy 2. b skupiny	380
Zinek	381
Kadmium	382
Rtuť	382
Kovy 3. b skupiny	384
Gallium	384
Indium	384
Thalium	385
Kovy 4. b skupiny	385
Cín	386
Olovo	387
Těžké kovy skupin 5. b a 6. b	389
Vizmut	389
Polonium	390
Literatura	390
<i>XVII. Vybrané stati z geochemie pro horníky a geology . . . . .</i>	<i>391</i>
Definice, vymezení a úkoly geochemie	391
Vývoj geochemie	392
Vztah geochemie k příbuzným vědám	397
Chemické složení kůry zemské	398
Atom a jeho geochemická klasifikace	405
Souvislost rozdělení prvků v kůře zemské s periodickou soustavou prvků	409
Geosféry kůry zemské podle V. J. Vernadského	416
Energie geochemického koloběhu	418

Pojem dispersních prvků	419
Koloběh nejhojnějších prvků kůry zemské	421
Voda v kůře zemské	421
Křemík v živé hmotě	423
Magnesium v kůře zemské	423
Koloběh manganu v přírodě	424
Uhlík a jeho rozšíření v zemské kůře	428
Úloha živé hmoty v geochemii prvků	435
Zastoupení radioaktivních prvků v kůře zemské.	437
Literatura ke geochemii	443
Rejstřík	444